

Bemærkninger til forslaget

Enhedslisten så gerne en række regler, der forbyder salg af produkter, hvor der ikke er taget hensyn til arbejdstagernes vilkår, miljø og bæredygtighed. Så længe en sådan lovgivning ikke er tilvejebragt, må det være et mindstekrav, at forbrugeren får mulighed for at fravælge varer, der er produceret i strid med grundlæggende arbejdstagerrettigheder. I dag har forbrugeren ingen eller meget få muligheder for at vide, hvordan varerne på supermarkedets hylder er produceret. Virksomheder og underleverandører kan alt for nemt skjule, at de ikke respekterer grundlæggende arbejdstagerrettigheder, bruger børnearbejde, fyrer fagligt aktive m.v.

Enhedslisten har i tilknytning til nærværende beslutningsforslag fremsat beslutningsforslag nr. B 17 om oprettelse af en etisk mærkningsordning, hvor virksomheder, der producerer i overensstemmelse med grundlæggende arbejdstagerrettigheder, kan få et etisk mærke på deres varer. Men et etisk mærke forhindrer ikke, at virksomheder, der ikke er omfattet af mærket, skjuler oplysninger om, hvordan deres varer er produceret.

Nærværende beslutningsforslag medfører, at alle virksomheder, der sælger produkter i Danmark – uanset om de er importerede eller produceret i Danmark – bliver omfattet af en oplysningspligt om, hvor varerne er produceret, og hvilken politik virksomheden har med hensyn til arbejdstagerrettigheder, miljø og bæredygtighed. Oplysningerne skal også omfatte virksomhedernes underleverandører.

Virksomhedernes rapportering kan f.eks. tage udgangspunkt i den »Checklist for Supplier Code of

Conduct«, som Dansk Industri og Institut for Menneskerettigheder har udviklet på grundlag af ILO-konventioner, miljøkonventioner m.v. Listen omfatter en række spørgsmål om de sociale og miljømæssige aspekter af virksomhedernes aktiviteter, f.eks. angående arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljø, miljøbeskyttelse og korruption.

Oplysningerne fra virksomhederne skal samles på en offentlig internetportal, hvor forbrugere og organisationer således kan gå virksomhedernes sociale ansvar efter i sømmene.

Internetportalen vil gøre det muligt for forbrugerne at vælge produkter, der er produceret på ordentlige vilkår, og fravælge de produkter, som er produceret uden denne sikkerhed. Hermed kan ordentlige arbejds- og miljøforhold blive et konkurrenceparameter.

Forslaget kan ses i forlængelse af pilotprojektet »Etikbasen«, som i forlængelse af Mærkningsudvalgets redegørelse fra 1999 blev oprettet i 2002 af Forbrugerinformationen. Etikbasen var en internetbaseret database, hvor virksomheder frivilligt kunne gøre information om deres sociale ansvar tilgængelig. Til trods for et betydeligt opsøgende arbejde ønskede meget få virksomheder at deltage, og etikbasen lukkede på denne baggrund i 2005.

Erfaringerne med etikbasen viser, at frivillige ordninger ikke er tilstrækkelige til at sikre forbrugernes interesser på dette område. Beslutningsforslaget om en tvungen ordning skal ses på denne baggrund.